

Innst. S. nr. 218

(2007-2008)

Innstilling til Stortinget fra helse- og omsorgskomiteen

Dokument nr. 8:42 (2007-2008)

Innstilling fra helse- og omsorgskomiteen om representantforslag fra stortingsrepresentantene Gunvald Ludvigsen, Anne Margrethe Larsen, Gunnar Kvasheim og Trine Skei Grande om å beholde terapeutisk behandler i overgangen mellom barne- og ungdomspsykiatri og voksenpsykiatri

Til Stortinget

SAMMENDRAG

Det fremmes i dokumentet følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen legge til rette for at unge med tilbud innenfor BUP i barne- og ungdomspsykiatrien, også etter fylte 18 år, kan beholde sin behandler i de tilfeller der det er etablert et tillitsforhold, og de unge selv ønsker det. Dette tilbudet bør kunne gis inntil fylte 23 år."

Forslagsstillerne viser til at mange unge som får behandling hos psykolog eller psykiater, uttaler at en av de vanskeligste overgangene er mellom barne- og ungdomspsykiatrien og voksenpsykiatrien. Det påpekes at ulempen med overgangen er at en del har etablert tillitsforhold til en behandler i barne- og ungdomspsykiatrien, som de mister ved overgangen til voksenpsykiatrien ved fylte 18 år.

Forslagsstillerne mener det er viktig at unge som har utviklet et tillitsforhold til en behandler, kan beholde denne behandleren dersom de ønsker det, også etter overgangen til voksenpsykiatrien, inntil fylte 23 år.

KOMITEENS MERKNADER

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Jorodd Asphjell, Jan Bøhler, Sonja Mandt-Bartholsen, Gunn Olsen og Dag Ole Teigen, fra Fremskrittspartiet, Jan-Henrik Fredriksen, Vigdis Giltun og lederen Harald T. Nesvik, fra Høyre, Inge Lønning og Sonja Irene Sjøli, fra Sosialistisk Venstreparti, Kirsti Bergstø, fra Kristelig Folkeparti, Knut Arild Hareide, fra Senterpartiet, Rune J. Skjælaaen, og fra Venstre, Gunvald Ludvigsen, viser til at samhandling er blant de største utfordringene i helsetjenesten i dag. Dette gjelder både mellom nivåer og innenfor det enkelte nivå. Dårlig samhandling rammer først og fremst pasientene som opplever manglende helhet i behandlingen. I spesialisthelsetjenesten hører barn og unge under 18 år som trenger psykisk helsehjelp, til i barne- og ungdomspsykiatrien, BUP. Ved fylte 18 år hører disse pasientene til i voksenpsykiatrien. Disse to instansene har et særlig ansvar for at overgangen er smidig. Aldersgrensen skaper et brudd i behandlingen, noe som kan være uheldig siden det i psykiatrien er svært viktig med tillit mellom pasient og behandler. Et tillitsforhold kan det ta tid å bygge opp.

Komiteen har merket seg at overgang fra barne- og ungdomspsykiatri til voksenpsykiatri for ungdom kan være problematisk. Det er behov for en mykere overgang. Særlig kan det gjelde for ungdom som nettopp er fanget opp av BUP, eller som har fulgt et behandlingsopplegg over få år. Enkelte kan ved fylte 18 år stå uten tilbud, og dette kan føre til forverring av sykdom (Mental helse Ungdom, Sosialpolitisk program 2008-2010).

Muligens kan også ansvarsfraskrivelse oppstå når ungdom nærmer seg 18 år, siden BUP da ikke vil

starte opp behandling siden de snart er voksenpsykiatriens ansvar. Tilsvarende tilbyr ikke voksenpsykiatrien hjelp før fylte 18 år. Det kan dermed ta tid før vedkommende får hjelp.

Det er naturlig at kompetanse om barn og unge hovedsakelig ligger hos BUP. En del ungdomsutfordringer opphører ikke den dagen man fyller 18 år. En del unge vil dermed ikke bli møtt med den kompetansen som er nødvendig siden de hører til under voksenpsykiatrien.

Komiteen ser det som hensiktsmessig å gi pasienter mulighet til å beholde behandler også etter fylte 18 år og inntil fylte 23 år, når de unge selv ønsker det, for å sikre en mykere overgang fra barne- og ungdomspsykiatrien til voksenpsykiatrien.

Komiteen understreker at det innenfor barnevernet er lagt føringer for at visse rettigheter beholdes inntil fylte 23 år. Det samme gjelder ny ventetidsgaranti for barn og unge opp til 23 år som ble gitt gjennom lovendring foretatt ved behandlingen av Ot.prp. nr. 53 (2006-2007) Om lov om endringer i pasientrettighetsloven m.m. (ventetidsgaranti for barn og unge under 23 år med psykiske lidelser og/eller rusmiddelavhengighet og justeringer etter rusreformen). Av denne grunn ser komiteen det som naturlig at anledning til å beholde terapeut forlenges til opp til 23 år når en allerede er i et behandlingsopplegg, for å harmonisere med resten av regelverket. Det er også forskjeller mellom barne- og ungdomspsykiatri og voksenpsykiatri med hensyn til spesialisering og behandlingsmetoder som gjør det naturlig at en aldersgrense settes. Det er særlig i overgangsfaser med flytting hjemmefra og utdanning og lignende hvor mange unge opplever vansker. Derfor betyr det ekstra mye for dem som har etablert et tillitsforhold til terapeut, å få beholde denne i noen år ekstra, der hvor de selv ønsker det.

Komiteen fremmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen legge til rette for at unge med tilbud innenfor BUP i barne- og ungdomspsykiatrien, også etter fylte 18 år, kan beholde sin behandler i de tilfeller der det er etablert et tillitsforhold, og de unge selv ønsker det. Dette tilbudet bør kunne gis inntil fylte 23 år."

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti er enige i at denne gruppen er i en sårbar og vanskelig fase og trenger mer oppfølging og tilrettelegging av tilbudet enn voksne over 23 år. Disse medlemmer viser til at det også har vært uforholdsmessig lang ventetid for behandling, og at Regjeringen har tatt grep når det gjelder dette. Disse medlemmer viser til ventetidsgaranti for unge opp til 23 år som ble gitt gjennom lovendring

foretatt ved behandlingen av Ot.prp. nr. 53 (2006-2007) Om lov om endringer i pasientrettighetsloven m.m. (ventetidsgaranti for barn og unge under 23 år med psykiske lidelser og/eller rusmiddelavhengighet og justeringer etter rusreformen).

Disse medlemmer viser videre til omtalen i samme proposisjon om at temaer som samhandling, bedre henvisningsrutiner, mer konstruktiv oppfølging i ventetiden og mål for produktivitet vil bli behandlet i veileder for psykisk helsevern for barn og unge og rusmiddelavhengige. Representantforslaget, herunder forslaget økonomiske, administrative og juridiske konsekvenser, bør følges opp som en del av arbeidet med veilederen. Veilederen er under utarbeidelse i Helsedirektoratet.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet ser at brudd i behandling og skifte av behandler i mange tilfeller er uheldig, men dette vil fortsatt kunne være et problem selv om det blir en fleksibel ordning for dem i aldersgruppen 18-23 år. Disse medlemmer mener at det bør vurderes en ordning hvor aldersgrensen for å skifte behandler fjernes, og at behandleren kan følge pasienten fra barne- og ungdomspsykiatrisk behandling og over i voksenpsykiatrien i de tilfellene pasienten selv ønsker det. Etter hva disse medlemmer kjenner til, tar det lang tid å bygge opp et tillitsforhold, og forutsetningen for at en behandling fungerer er ikke alltid kun faglig betinget. Disse medlemmer ser at det kan være en belastning for en pasient som har et velfungerende behandlingsopplegg, å endre dette på grunn av alder, og mener det bør foretas en gjennomgang og vurdering av følgene av en eventuell fjerning av selve aldersgrensen.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen foreta en gjennomgang av alle forhold knyttet til en eventuell fjerning av aldersgrensene mellom barne- og ungdomspsykiatrien og voksenpsykiatrien og legge saken frem for Stortinget."

FORSLAG FRA MINDRETALL

Forslag fra Fremskrittspartiet:

Stortinget ber Regjeringen foreta en gjennomgang av alle forhold knyttet til en eventuell fjerning av aldersgrensene mellom barne- og ungdomspsykiatrien og voksenpsykiatrien og legge saken frem for Stortinget.

KOMITEENS TILRÅDING

Komiteens tilråding fremmes av en samlet komité.

Komiteen viser til representantforslaget og merknadene og rår Stortinget til å gjøre slikt

v e d t a k :

Stortinget ber Regjeringen legge til rette for at unge med tilbud innenfor BUP i barne- og ungdoms-

psykiatrien, også etter fylte 18 år, kan beholde sin behandler i de tilfeller der det er etablert et tillitsforhold, og de unge selv ønsker det. Dette tilbudet bør kunne gis inntil fylte 23 år.

Oslo, i helse- og omsorgskomiteen, den 29. april 2008

Harald T. Nesvik

leder

Knut Arild Hareide

ordfører

